

Měsíčník EU aktualit

číslo 41,
únor 2007

- strana 3** | ČR byla čistým příjemcem z evropského rozpočtu i loni
- strana 5** | Poplatky za přeshraniční platební styk v EU jsou levnější
- strana 6** | EU představila návrhy nové energetické politiky
- strana 8** | Evropská komise chce reformovat trh ovocem a zeleninou
- strana 13** | Téma měsíce:
Alokace strukturálních fondů v jednotlivých členských zemích I.

EU OFFICE

Česká spořitelna, a.s.
Poláčkova 1976/2
140 00 Praha 4
tel.: +420 261 073 308
fax: +420 261 073 004
EU_office@csas.cz
<http://www.csas.cz/eu>

Petr Zahradník
manažer EU Office
+420 261 073 019
pzahradnik@csas.cz

Jan Jedlička
+420 261 073 484
jjedlicka@csas.cz

Alena Smolíková
+420 261 073 308
asmolikova@csas.cz

pod záštitou p. Pavla Kysilky
člena představenstva České spořitelny

Vážený čtenáři,

v průběhu ledna se v dění v EU projevily především dvě základní roviny: viditelný a přesvědčivý start německého předsednictví Radě EU a viditelné změny v institucích a procedurách Unie, vyvolané lednovým rozšířením o Rumunsko a Bulharsko. Vedle toho se udála i řada dalších akcí, jimž budeme věnovat stručnou pozornost v rámci tohoto úvodníku a větší prostor pak v dalších rubrikách našeho aktuálního čísla Měsíčníku.

Razantní a ostrý start německého předsednictví se projevil nejen v řadě vážných diskusí na předem známá a pro budoucnost EU závažná témata, ale rovněž v intenzivních politických aktivitách, které němečtí politici vůči těmto tématům vykonávají. A rozhodně nezůstává pouze u všeobecně patrné snahy německé kancléřky Angely Merkelové o nalezení podpory pro završení procesu přijímání Evropské ústavní smlouvy. Německo pro svůj šestiměsíční předsednický mandát zvolilo vysokou laťku dalších priorit, mezi něž patří i oblast hospodářská, energetická a ekologická – a to pokud možno ve vzájemné symbióze. Mezi konkrétní témata z těchto sfér pak patří například zlepšení koordinace hospodářské a finanční politiky, pokrok v oblasti zdanění a jednotného vnitřního trhu, či zcela konkrétně pak přijetí směrnice o platebních službách. V průběhu německého předsednictví bychom se rovněž měli dočkat dosažení dohody o mezinárodním „roamingu“ v oblasti telekomunikačních služeb a dalšího vývoje v procesu uvolňování služeb obecně.

Vstup Rumunska a Bulharska do EU pak vedl k řadě změn v institucionálním a procedurálním uspořádání Unie. Došlo například k ustanovení dvou nových komisařů z těchto zemí do exekutivy EU a 35 rumunských a 18 bulharských poslanců Evropského parlamentu, čímž se jejich celkový počet zvýšil na 785. Stejně tak obě země nominovaly své osoby do dalších institucí EU (Účetního dvora, Výboru regionů, Hospodářského a sociálního výboru, soudních institucí apod.). Obě země byly současně zařazeny do časového plánu předsednictví v Radě EU na období v letech 2018 (Bulharsko), resp. 2019 (Rumunsko). Rumunština a bulharština se staly oficiálními jazyky Unie a spolu s nimi ke stejnému datu i irština; tímto se počet oficiálních jazyků v EU rozšířil na 23. Vstupem obou zemí došlo rovněž ke změnám hlasovacích vah v případě rozhodnutí, která Rada EU nepřijímá jednomyslně, nýbrž většinou. Rumunská váha je značná a čítá 14 hlasů; Bulharsko pak disponuje hlasy deseti, když celkový počet hlasů v Radě je 345 a úroveň kvalifikované většiny činí 255 hlasů.

Významné personální změny se v polovině ledna dočkal Evropský parlament; v proběhlých volbách nahradil dosavadního předsedu, španělského socialistu Josepa F. Borrellu, dlouholetý německý europoslanec, křesťanský demokrat Hans-Gert Pöttering. Tato volba pak byla doprovázena volbou nového vedení Evropského parlamentu, tedy například 14 místopředsedů.

Mnoho zajímavých úvah nad evropskými tématy Vám na počátku února přeje

Petr Zahradník

Projekt byl uskutečněn za finanční podpory Úřadu vlády ČR v rámci realizace Koncepce informování o evropských záležitostech v ČR

Eurokop.cz
Eurofon 800 200 200
Eurocentra

Za podpory Odboru
pro informování o evropských
záležitostech Úřadu vlády ČR

Evropský parlament má nové vedení. V jeho čele vystřídal španělského socialistu Josepa Borrella německý křesťanský demokrat Hans-Gert Pöttering. Pozici mezi místopředsedy neobhájil český europoslanec Miroslav Ouzký. Česká republika měla i v roce 2006 kladné čisté saldo se společným rozpočtem EU. Z bruselské kasy jsme loni získali o téměř 250 mil. euro více, než do ní odvedli. Během ledna dokončilo Slovinsko bezproblémový přechod na společnou evropskou měnu euro.

POLITIKA

Nové vedení Evropského parlamentu

Novým předsedou Evropského parlamentu se stal **německý křesťanský demokrat Hans-Gert Pöttering**, když pro něj hlasovalo 450 europoslanců, tedy 65,3 % všech platných hlasů. Dosud zastával funkci předsedy poslaneckého klubu Evropské lidové strany-Evropských demokratů (EPP-ED).

Ve funkci nahradil **španělského socialistu Josepa Borrella**, který stál v čele Europarlamentu od července 2004. Jeho zvolení je v souladu s dohodou o rozdělení funkcí mezi dvěma největšími poslaneckými frakcemi křesťanských a evropských demokratů (EPP-ED) a socialistů (PES).

O vedení Parlamentu usilovali také další poslanci. Pro kandidátku frakce Zelených/Evropské svobodné aliance (Greens/EFA) **Moniku Frassoniovou** z Itálie hlasovalo 145 europoslanců. Francouzského komunistu **Francise Wurtze** z frakce Konfederace Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice (GUE/NGL) podpořilo 48 poslanců. Pro Dána **Jense-Petera Bondeho** kandidujícího za Nezávislé/Demokraty (IND/DEM) hlasovalo 46 poslanců.

Hans-Gert Pöttering povede Parlament **do poloviny roku 2009, kdy končí současné volební období**. Stejně jako jeho předchůdci bude řídit všechny činnosti EP, předsedat plenárním zasedáním a přijímat rozpočet. S funkcí je spojeno rovněž zastupování Europarlamentu ve vztazích s ostatními orgány Společenství i mimo Evropskou unii.

Od roku 1979, kdy se europoslanci začali volit přímo, se na čele Evropského parlamentu vystřídal 12 předsedů. V letech 1952-79, kdy Parlament tvořili vyslaní národní zákonodárci, se na jeho čele vystřídal celkem 15 předsedů. **Pöttering je tak celkem 27. předsedou EP.**

Kromě předsedy byli zvoleni i noví místopředsedové, které navrhly jednotlivé europoslanecké kluby.

Noví místopředsedové (seřazeni podle počtu hlasů):

1. Rodi Kratsová-Tsagaropoulou (EPP-ED, Řecko),
2. Alejo Vidal-Quadras (EPP-ED, Španělsko),
3. Gérard Onesta (Greens-EFA, Francie),
4. Edward McMillan-Scott (EPP-ED, UK),
5. Mario Mauro (EPP-ED, Itálie),
6. Miguel Angel Martinez (PES, Španělsko),
7. Luigi Cocilovo (ALDE, Itálie),
8. Mechthild Rotheová (PES, Německo),
9. Luisa Morgantiniová (GUE-NGL, Itálie),
10. Pierre Moscovici (PES, Francie),
11. Manuel Antonio Dos Santos (PES, Portugalsko),
12. Diana Wallisová (ALDE, UK),
13. Marek Siwiec (PES, Polsko),
14. Adam Bielan (Unie pro Evropu národů/UEN, Polsko),

Z dosavadních místopředsedů nebylo znovu zvoleno šest z nich, mezi nimi i **Miroslav Ouzký** (EPP-ED).

Předseda, místopředsedové a šest kvestorů tvoří nové **předsednictvo**, které bude do léta 2009 rozhodovat o správních, organizačních a personálních otázkách činnosti Parlamentu. Každý ze 14 místopředsedů může navíc zastoupit předsedu při plnění jeho povinností včetně vedení rozprav a hlasování.

Evropský parlament zvolil také **nové kvestory**. Tito europoslanci jsou pověřeni správními a finančními záležitostmi, které se přímo týkají poslanců. Jsou sice součástí předsednictva, nicméně mají zde pouze poradní hlas.

Parlament měl dosud kvestorů 5; vzhledem k nedávnému rozšíření EU jich ale na období do července 2009 zvolil 6:

1. James Nicholson (EPP-ED, UK),
2. Astrid Lullingová (EPP-ED, Lucembursko),
3. Mia de Vitsová (PES, Belgie),
4. Ingo Friedrich (EPP-ED, Německo),
5. Szabolcs Fazakas (PES, Maďarsko),
6. Jan Mulder (ALDE, Nizozemí).

http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/008-1954-015-01-03-901-20070115IPR01953-15-01-2007-2007-true/default_cs.htm

http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/008-1932-015-01-03-901-20070112IPR01907-15-01-2007-2007-false/default_cs.htm

EKONOMIKA A EURO

Slovinsko úspěšně přijalo euro

Od 1. ledna letošního roku se **Slovinsko stalo 13. členskou zemí Evropské unie, kde se platí eurem**. Zároveň je v převzetí eura premiantem mezi novými členskými zeměmi, které rozšířily řady EU v květnu 2004.

Na rozdíl od startu eura v roce 1999 nebylo ve Slovinsku stanoveno několikaleté přechodné období mezi zavedením eura v bezhotovostní a hotovostní podobě (hotovostně euro vzniklo až v lednu 2002), nýbrž k tomuto kroku došlo **v jednom okamžiku – tzv. scénář velkého třesku**. Nicméně byla zavedena **dvoutýdenní lhůta současného oběhu** eura i původní měnové jednotky tolaru, aby obyvatelé i podnikatelé měli dostatek času na výměnu své hotovosti. V tomto období bylo možno platit tolaru, obchody a banky však vracely již eura.

Od zavedení eura si Slovinci slibují ještě **větší ekonomické spojení se zeměmi eurozóny**, posílení obchodních i investičních vztahů a v důsledku toho podporu ekonomického růstu a zaměstnanosti. Na druhou stranu obavy panují – zejména mezi běžnou populací – ze zdražování.

Slovinsko bylo první zemí ze střední a východní Evropy, která **splnila všechna maastričská nominální konvergenční kritéria**. Oproti České republice jsou Slovinci dále i v reálné

konvergenci vůči zemím eurozóny a v některých parametrech dokonce předstihli nejchudší země sdílející společnou evropskou měnu jako je Portugalsko a Řecko (viz tabulka). Z ekonomického hlediska se proto jednalo o logický postup správným směrem. Po tolaru pravděpodobně nezbyde ani příliš nostalgie mezi obyvatelstvem. Jednak byl zaveden teprve v roce 1991 (po rozpadu bývalé Jugoslávie), navíc před vstupem do měnového systému ERM II nepatřil mezi nikterak silné měny.

Slovenský případ by měl odpovědným českým orgánům sloužit jako **vzorová inspirace přechodu na společnou měnovou jednotku euro**, a to jak z ekonomického, tak i z technického hlediska. Rozpoutání dostihů o tom, kdo bude další členskou zemí EMU, by však bylo kontraproduktivní.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/1903>

Klíčové konvergenční ukazatele za rok 2005

v %	Slovensko	Portugalsko	Řecko	ČR
veřejné rozpočty ¹⁾	-1,4	-6,0	-5,2	-3,6
veřejný dluh ¹⁾	28,0	64,0	107,5	30,4
HDP per capita ²⁾	80,6	71,3	82,0	73,8
cenová hladina ²⁾	76,4	85,2	87,8	57,8

Zdroj: Eurostat, 1) k HDP, 2) k průměru EU

ROZPOČET

ČR byla čistým příjemcem z evropského rozpočtu i v roce 2006

Z údajů ministerstva financí vyplývá, že v loňském roce jsme ze společného evropského rozpočtu získali 1316 mil. euro, což bylo **více než jsme do něj odvedli** (1070 mil. euro). **Kladné saldo představovalo 245,7 mil. euro** (6,9 mld. Kč). Při vyjednávání o vstupu do EU na Kodaňském summitu EU v prosinci 2002 se však počítalo s částkou +351,1 mil. euro. V předchozím roce činila čistá pozice ČR vůči evropskému rozpočtu pouze 82,4 mil. euro (2,0 mld. Kč).

Za pozitivním saldem stojí zejména **přímé platby v rámci společné zemědělské politiky** (ČR z tohoto zdroje získala cca 7,2 mld. Kč) a **platby na podporu rozvoje venkova** (téměř 5 mld. Kč). Na zvýšení čisté pozice se podstatně projeví i

Čistá pozice ČR vůči rozpočtu EU za rok 2006

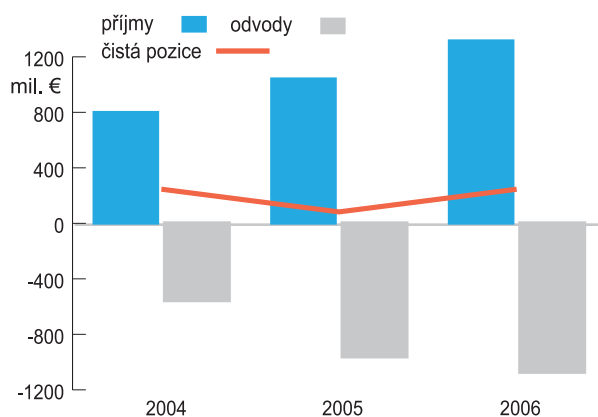
Příjmy z EU v mil. euro		Odvody do EU v mil. euro	
Předvstupní nástroje	90,4	Tradiční vlastní zdroje	149,0
Zemědělství	503,5	Odvody z DPH	173,7
Strukturální akce	468,3	Příspěvek na rabat UK	80,2
Vnitřní politiky	52,1	Příspěvek z HND	667,5
Kompenzace	201,9		
Celkem	1316,2	Celkem	1070,5
Pozice	+245,7		

Zdroj: MF ČR

čerpání prostředků strukturálních fondů (cca 7,2 mld. Kč), kde je důležité, že se podařilo vyčerpat celou alokaci na rok 2004 a ČR tedy dosud neztratila nárok na žádné prostředky. Úspěšné bylo i **čerpání Fondu soudržnosti** (cca 7,4 mld. Kč).

U čerpání přímých komunitárních programů nejsou dosud k dispozici přesné údaje od Evropské komise, v přehledu ministerstva financí jsou proto údaje za předchozí rok..

Čistá pozice ČR vůči rozpočtu EU

Zdroj: MF ČR

Čisté příjmy ve výši necelých 7 miliard korun je **příjemné zpestření našeho členství v Unii**, nicméně v žebříčku přínosů a výhod členství České republiky v Evropské unii je řadíme až na méně významná místa. Jako hlavní výhody s efektem přesahujícím jednotky miliard korun považujeme **přístup našich firem do bezbariérového prostředí jednotného vnitřního trhu a zvýšení prestiže české ekonomiky** z titulu vstupu do exkluzivního klubu bohatých „západních“ zemí, které se odrazilo na rekordním přílivu investic. Na druhou stranu ukazatel čisté pozice vůbec nereflexuje **zvýšené náklady tuzemských subjektů na přizpůsobení se náročnější evropské legislativě**.

Navíc kladné saldo 6,9 miliard korun činí vůči velikosti celé tuzemské ekonomiky (HDP v roce 2005 představovalo 2 970,3 miliard korun) či státního sektoru (na rok 2007 je

Zpráva Evropské komise prokázala, že v souvislosti s přijatou legislativou klesla výše poplatků za přeshraniční platební styk v EU. Podle nejnovějšího šetření Komise panuje v evropském retailovém bankovníctví malá konkurence. V měsíci lednu byly zveřejněny dvě expertní zprávy představitelů bankovního sektoru a zástupců spotřebitelů ohledně možné integrace dosud národně fragmentovaných trhů hypotečního financování.

navržen rozpočet s výdaji 1 040,8 miliard korun) **téměř zanedbatelnou částku.**

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/hs.xsl/tiskove_zpravy_30104.html

JEDNOTNÝ VNITŘNÍ TRH

Poplatky za přeshraniční platební styk v EU jsou levnější

Z nové zprávy Evropské komise vyplývá, že od roku 2001 zřetelně **poklesly bankovní poplatky za přeshraniční platební styk.** Zatímco za posláni platby ve výši 100 euro do jiného členského státu EU se před šesti lety platilo v průměru 24 euro, nyní pouze 2,50 euro.

Zlevnění platebního styku je důsledkem přijetí **nařízení 2560/2001/ES o přeshraničních platbách v euro.** To stanovuje, že poplatky za přeshraniční platební styk klientů v euro v rámci jednotného vnitřního trhu EU musí být stejné jako poplatky za platební styk v euro v rámci jednoho členského státu.

Ze zprávy vyplývá, že se nenaplnily obavy, že zlevnění přeshraničního platebního styku bude vykompenzováno zvýšením poplatků za domácí převody. „Cena přeshraničních plateb se v mnoha členských zemích dramaticky snížila, avšak – oproti obavám – **ceny za domácí platby se nezvedly**“, uvedl v této souvislosti evropský komisař pro vnitřní trh Charlie McCreevy, do jehož kompetence finanční sektor spadá.

Průměrné poplatky za přeshraniční převod v rámci EU ve výši 100 euro

	2001	2005
Nizozemí	12,11	0,00
Belgie	12,84	0,15
Irsko	36,08	0,38
Rakousko	22,27	0,60
Lucembursko	9,79	0,75
Německo	14,73	1,00
Portugalsko	28,08	1,75
Finsko	21,26	2,00
Francie	25,41	3,40
Itálie	28,61	3,50
Španělsko	24,65	4,00
Řecko	47,33	12,00
Průměr EU-12	23,60	2,46

Zdroj: Evropská komise

Dalším stupněm ve vytvoření skutečného jednotného vnitřního trhu platebních služeb v Evropské unii je projekt **SEPA – Jednotné eurové platební oblasti.** Jejím smyslem je, aby se veškeré eurové platby realizované v zemích EU uskutečňovaly **za stejných podmínek** (tedy nejen z hlediska výše poplatků), ať již jsou realizovány vnitrostátně nebo přeshraničně. Evropské banky se pro realizaci projektu SEPA sdružily v tzv.

Evropském platebním výboru, podle kterého by měly být první SEPA platby realizovány v roce 2008.

<http://www.europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/32>

Evropská komise: málo konkurence v retailovém bankovníctví

Z šetření Evropské komise týkajícího se hospodářské soutěže v odvětví maloobchodního (retailového) bankovníctví vyplynula celá řada **obav z nedostatečné hospodářské soutěže** na trzích s platebními kartami, platebními systémy a produkty retailového bankovníctví.

Závěry šetření na trhu platebních karet a platebních systémů:

- **Vysoce koncentrované trhy** – etablované banky mohou omezit vstup nových subjektů na trh a účtovat vysoké poplatky z platebních karet.
- **Velké rozdíly v obchodních poplatcích** – firmy v některých členských státech odvádějí bankám z tržeb klientů hrazených kartou třikrát až čtyřikrát více než firmy v jiných členských státech.
- **Velké rozdíly v mezibankovních poplatcích** – nižší mezibankovní poplatky v některých bankách či zemích se v plné míře neprojevují v menších poplatcích pro držitele karet.
- **Vysoká a udržitelná ziskovost** – nízká konkurence v některých zemích umožňuje vysoké výnosy z platebních karet a vysokou ziskovost bank.
- **Pravidla a praxe oslabují hospodářskou soutěž** – např. účtování průměrných paušálů u obchodních poplatků, zákaz ukládat větší poplatky, apod.
- **Odlišné technické standardy v EU** – brání mnoha poskytovatelům služeb provozovat účinně své služby na celoevropské úrovni.

Závěry šetření na trhu retailového bankovníctví:

- **Dlouhodobě vysoká ziskovost bank,** koncentrace trhu a případy překážek vstupu do odvětví vyvolávají obavu, že by banky mohly ovlivňovat cenovou hladinu pro zákazníky a malé firmy.
- **Některé aspekty spolupráce mezi bankami,** včetně spořitelen a kampeliček, mohou omezovat hospodářskou soutěž a bránit vstupu na trh.
- **Úvěrové registry,** které banky používají pro stanovení klientovy schopnosti splácet půjčky, mohou být použity k vyloučení nových vstupů na trh retailového bankovníctví.
- **Vázání produktů,** tj. kde je udělení úvěru zákazníkovi vázáno na uzavření dodatečného pojištění nebo dodatečného otevření běžného účtu, omezuje zákaznickou volbu, zesiluje postavení bank na trhu a ovlivňuje ceny.
- **Překážky v mobilitě klientů** – zejména obtíže při změně běžných účtů – jsou vysoké. Z analýzy šetření vyplývá, že míra zisku bank je nižší tam, kde je mobilita klientů vyšší.

Zástupci Komise se nechali slyšet, že pokud překážky vyšší konkurence v drobném bankovníctví nezmizí, využijí své pravomoci v rámci pravidel na ochranu hospodářské soutěže. O vydání závazné **regulace zakazující poplatky z platebních karet nebo upravující jejich výši se neuvažuje.**

Domníváme se, že uvedené nedostatky jsou důsledkem nedostatečného fungování jednotného vnitřního trhu EU. Trhy jsou vesměs fragmentované a orientované národně, rozdělují je faktory zahrnující překážky hospodářské soutěže a regulativní, právní a kulturní rozdíly. Z velké části by je měla **odstranit samoregulace odvětví ve formě realizace Jednotné eurové platební oblasti**, která ve svém důsledku povede k posílení konkurenčního prostředí a přínosům pro klienty.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/114>

Omezí se odpovědnost auditorů?

V reakci na stále více žalob následujících po účetních skandálech typu Enron, WorldCom či Parmalat Evropská komise zvažuje možnosti, jak **ochránit velké auditorské firmy před neomezenou odpovědností za způsobené škody** svým klientům. Zveřejnila proto dokument, který uvažuje možné způsoby ochrany „velké čtyřky“ (KPMG, Ernst&Young, Pricewaterhouse Coopers and Deloitte&Touche). Obává se totiž, že neomezená odpovědnost za škody by je mohla přivést k bankrotu, jako se to stalo společnosti Arthur Andersen, auditující zkrachovalý Enron.

Ve zprávě Komise se uvádí, že auditorské firmy „velké čtyřky“ nyní čelí **16 požadavkům na náhradu škod přesahujícím částku 160 milionů euro** a pěti požadavkům na odškodnění v hodnotě nad 750 milionů euro.

Vzhledem k rozdílu mezi jednotlivými státy v otázce náhrady škod za pochybení auditorů evropský komisař Charlie McCreevy neuvažuje o jednotném řešení, ale **nabízí následující čtyři alternativy:**

- **fixní strop** odpovědnosti za škodu na celoevropské úrovni,
- strop odpovědnosti za škodu **v závislosti na velikosti auditované společnosti**,
- strop odpovědnosti za škodu ve **výši násobků účtovaných poplatků** za provedení auditu,
- **princip úměrné odpovědnosti**, kde by každá auditorská společnost ručila pouze za část celkové ztráty korespondující se stupněm auditorské odpovědnosti.

Předpokládá se, že **členské státy nebudou v otázce zavedení limitu odpovědnosti auditorů jednotní**. Ve většině z nich – s výjimkou Německa, Rakouska, Belgie, Řecka a Slovinska – totiž podobné stropy neplatí. Zpráva Komise o možnostech omezení odpovědnosti auditorských firem je nyní jako **veřejná konzultace** určena zainteresovaným stranám k vyjádření.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/60>

Expertní zprávy o integraci hypotéčních trhů v Evropské unii

Evropská komise zveřejnila zprávy dvou expertních skupin založených v dubnu 2006 za účelem **detailed analýzy hypotéčního financování a ochrany spotřebitele**. Toto téma bylo zdůrazněno zainteresovanými stranami po zveřejnění Zelené knihy k hypotéčním úvěrům v roce 2005. Obě zprávy budou sloužit k vypracování **Bílé knihy**, která již načrtne konkrétní legislativní záměry Evropské komise v této oblasti a měla by vyjít letos na jaře. Po zveřejnění obou zpráv Komise vypsala veřejnou konzultaci s uzávěrkou do 15. února, v rámci níž se k nim zájemci mohou vyjádřit a nepřímo tak ovlivnit regulaci hypoték v EU.

Zpráva Expertní skupiny hypotéčního financování přezkoumává všechny bariéry ke vzniku efektivního a konkurenčního pan-evropského hypotéčního trhu a navrhuje **řešení – většinou samoregulačního charakteru** – k jejich odstranění. Zaměřuje se jak na primární, tak i na sekundární trhy a zahrnuje všechny způsoby refinancování jako jsou vklady, zástavní listy a speciální kryté dluhopisy. Report shrnuje, že ačkoliv evropské hypotéční trhy jsou již relativně konkurenční a efektivní, cílená opatření zejména na národní úrovni mohou situaci ještě zlepšit.

Zpráva Expertní skupiny hypotéčních bank a spotřebitelů detailně zkoumá čtyři klíčová témata ochrany spotřebitelů:

- předmluvní informace,
- poradenství,
- předčasné splátky úvěru,
- roční procentní sazba nákladů.

Na společném stanovisku se zástupci bank a spotřebitelských organizací nedokázali shodnout.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/54>

Komise prošetřuje pojišťovací sektor EU

Ceny podnikatelského pojištění se v jednotlivých členských státech EU významně liší a klienti nemohou využívat všechny výhody plně konkurenčního trhu. Vyplyvá to z interní zprávy Evropské komise v rámci **šetření úrovně hospodářské soutěže v oblasti pojištění podnikové sféry**.

V roce 2004 představovalo celkové předepsané pojistné v podnikové sféře 345 miliard euro, což odpovídá 3,3 % HDP celé Unie. Přesto ani zde jednotný vnitřní trh plně nefunguje. Pojišťovací trh je značně **fragmentován na jednotlivé národní trhy**, což se projevuje i v rozdílné ziskovosti pojišťoven mezi členskými státy i mezi jednotlivými klientskými segmenty. Například pojišťovny orientující se na sektor malých a středních podniků mají vyšší ziskovost než ty, poskytující pojišťovací služby velkým korporacím.

Neexistence skutečného jednotného trhu vede k **nižší konkurenci, na kterou ve formě vyššího pojistného**

Evropská komise přijala akční program pro okamžitou redukci zbytečné administrativní zátěže evropských podnikatelů. V lednu byl představen balíček návrhů Komise s cílem zavedení nové evropské energetické politiky. Ten obsahuje tři hlavní pilíře: skutečný vnitřní trh s energií; urychlení přechodu k nízkouhlíkové energii; energetická účinnost. Záměrem návrhu nové směrnice o letištních poplatcích je ukončení sporů mezi letišťmi a aerolinkami o kvalitě a ceně letištních služeb.

dopláci klienti. K nižší konkurenci v některých státech přispívají i dlouhodobé pojišťovací smlouvy. Problematická je i neprůhlednost některých subjektů zprostředkovávajících pojištění nebo praktiky největších zajišťovacích společností.

Hlavní závěry zprávy budou prezentovány na veřejném slyšení Evropské komise v únoru. Souběžně se otevírá **veřejná konzultace**, v které mohou zainteresované strany vyjádřit své názory na zjištění obsažené ve zprávě.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/74>

PODNIKÁNÍ

Akční program na snížení administrativní zátěže podnikatelů

Evropská komise přijala konkrétní plán ve formě **akčního programu pro okamžitou redukci zbytečné administrativní zátěže** evropských podnikatelů. Cílem je uspořít tomuto sektoru náklady spojené s administrativou ve výši 150 miliard euro do roku 2012.

Akční program vychází z **balíčku lepší regulace** (Better Regulation Package), který Komise přijala v listopadu 2006 a jehož cílem je do roku 2012 snížit administrativní břemeno o 25 %.

Program musí být schválen členskými státy na jarním zasedání Evropské rady, avšak se záměrem ukázat politickou vůli přichází Komise s **deseti aktivitami, které ulehčí práci podnikatelům již nyní**. Opatření by se měla týkat zejména zemědělců, dopravních společností, malých potravinářských producentů a podnikatelů v informačních technologiích. Nejčastěji se týkají redukce informační povinnosti vůči evropským institucím, širší používání elektronické komunikace či zjednodušení nejrůznějších administrativních procedur.

Představitelé Evropské komise zdůrazňují, že akční program si neklade za cíl podkopání regulace a snížení bezpečnostních, ekologických či sociálních standardů kladených na podnikovou sféru. Spíše reprezentuje přímočařejší, modernější a méně nákladnou cestu, jakou jsou evropské politiky implementovány.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/77>

ENERGETIKA A DOPRAVA

EU představila návrhy nové energetické politiky

Komplexní balíček opatření k **zavedení nové energetické politiky v Evropě pro boj proti klimatickým změnám a posílení bezpečnosti a konkurenceschopnosti EU** v oblasti energie představila v lednu Evropská komise. Jedním z konkrétních cílů je snížení emise skleníkových plynů

minimálně o 20 % do roku 2020 v zemích EU. Prostředkem pro naplnění ambiciózních cílů je vytvoření skutečného vnitřního trhu energiemi v EU a posílení účinné regulace.

Návrhy nové energetické politiky jsou reakcí na **dosavadní neuspokojivé trendy**. Ze současné podoby energetické a dopravní politiky vyplývá, že emise EU se do roku 2030 nesníží, ale naopak zvýší asi o 5 %. Při současných trendech a politikách by se závislost EU na dovozu energie zvýšila z dnešních 50 % celkové spotřeby na 65 % v roce 2030.

Balíček návrhů Evropské komise vychází ze tří hlavních pilířů:

1. Skutečný vnitřní trh s energií

Cílem je poskytnout odběratelům energie v EU, jak občanům, tak podnikům, **skutečnou možnost volby a přínést investice** potřebné v odvětví energetiky. Z šetření v oblasti hospodářské soutěže a ze sdělení o vnitřním trhu vyplynula řada úkolů typu jasnějšího oddělení výroby a distribuce energie, či posílení nezávislé regulační kontroly (viz níže).

2. Urychlení přechodu k nízkouhlíkové energii

Komise navrhuje závazný cíl, že **20 % celkové skladby zdrojů energie bude do roku 2020 pocházet z obnovitelných zdrojů**. Tento cíl bude doplněn minimálním cílem 10 % využití biopaliv v pohonných hmotách automobilů. Legislativní balíček o obnovitelných zdrojích energie na rok 2007 bude dále obsahovat zvláštní opatření pro usnadnění vstupu na trh pro biopaliva a ohřev a chlazení.

Komise rovněž plánuje **zvýšit roční výdaje na energetický výzkum** na dalších sedm let nejméně o 50 %. Využívání jaderné energetiky nechává Komise na jednotlivých členských státech, pouze doporučuje, aby případné snížení podílu jaderné energie bylo kompenzováno využitím jiných nízkouhlíkových zdrojů.

3. Energetická účinnost

Komise opět zdůrazňuje cíl **ušetřit 20 % celkové spotřeby primární energie do roku 2020**, což by znamenalo, že by EU spotřebovala přibližně o 13 % méně energie než dnes, čímž by se každoročně ušetřilo 100 miliard eur a přibližně 780 tun CO₂. Balíček dále obsahuje návrhy na urychlení zavádění dopravních prostředků s nižší spotřebou pohonných látek, přísnější normy a lepší označování spotřebičů, na zlepšení energetické náročnosti stávajících budov a zvýšení účinnosti výroby, přenosu a distribuce tepla a elektřiny.

Návrhy zaměřené na tyto tři pilíře bude třeba podpořit **soudržnou a důvěryhodnou zahraniční politikou**, kde hlavní požadavek je vystupování EU jako jednoho celku.

Návrhy Evropské komise nyní bude posuzovat Rada EU na svých zasedáních. Hlavní slovo bude mít březnová Evropská rada, která by měla přijetím akčního plánu zahájit společnou evropskou energetickou politiku.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/29>

Evropské komisi se nelíbí koncentrace v energetice

Závěrečná zpráva Evropské komise zkoumající praktiky v odvětví energetiky uvádí, že **spotřebitelé a podniky ztrácejí v důsledku neúčinného a drahého trhu** se zemním plynem a elektrickou energií. I přes přijetí řady liberalizačních směrnic zůstávají v některých státech trhy pod vládou bývalých monopolů.

V reportu jsou identifikovány dvě hlavní problémové oblasti:

- **Vysoká úroveň koncentrace trhu** - vertikální integrace dodávek, výroby a infrastruktury vede k nerovnému přístupu k energetické infrastruktuře (rozvodné sítě, distribuční sítě, skladovací zařízení) a k nedostatečným investicím do ní. To se projevuje zejména v přeshraničním obchodování s energiemi, které díky nedostatečným přepravním kapacitám nemůže být plně využíváno.
- **Možné nekalé praktiky mezi stávajícími operátory** při sdílení trhu – jedná se o jedno z nejzávažnějších provinění proti hospodářské soutěži, kdy se společnosti místo soutěžení domlouvají na koordinovaných obchodních strategiích.

Pro vyřešení těchto problémů bude Komise nadále pracovat na větším otevření trhů s energiemi a v jednotlivých případech důsledně aplikovat pravidla hospodářské soutěže: antitrustová opatření, kontrola fúzí a akvizic podniků nebo povolování poskytnuté státní podpory.

Zpráva také uvádí, že dosavadní účetní a provozní oddělení výroby a distribuce (tzv. **unbundling**) k plné liberalizaci energetických trhů nevedlo. Provozovatel distribuční sítě byl sice vyčleněn do samostatné právní jednotky, ale vlastnické propojení zůstalo. **Razantnějším krokem je vlastnické oddělení**, což by vedlo k rozdělení velkých podniků typu

německého E.ON či francouzské EdF na výrobní a distribuční firmy. Také proto se očekává, že prosazení tohoto návrhu v Radě bude těžkým oříškem, zejména pro očekávaný odpor Německa a Francie.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/26>

Sníží se letištní poplatky v EU?

Letištní poplatky v Evropské unii by se měly snížit. Evropská komise představila plán na vyrovnání dlouholetých sporů mezi aerolinkami a letišti o cenách a kvalitě jejich služeb. Tzv. **letištní balíček**, který představil evropský komisař pro dopravu Jacques Barrot, je založen na třech bodech:

1. **Směrnice o letištních poplatcích** – bude upravovat poplatky, které si letiště účtují za poskytování svých služeb a používání letištní infrastruktury,
2. **Sdělení o letištních kapacitách**, efektivitě a bezpečnosti,
3. **Zpráva o aplikaci současných evropských pravidel o pozemních službách** jako je doplňování paliva či přeprava cestujících a zavazadel.

Původní plán komisaře Barrota počítal se stanovením přímých limitů na maximální výši letištních tax. V navržené směrnici se objevil pouze požadavek na transparentnější stanovování výše poplatků a zákaz diskriminace vůči jednotlivým leteckým společnostem. Měla by tak skončit dosavadní praxe, kdy jsou nízkonákladovým společnostem díky velkému množství přepravených cestujících účtovány nižší letištní poplatky. Do budoucna by se mohly **poplatky lišit jen pokud se liší poskytnuté služby**.

Členské státy by měly zakládat **nezávislé regulační orgány**, které by urovnávaly spory mezi aerolinkami a letišti ohledně výše poplatků.

Komisař Barrot prezentoval také **akční plán na omezení současného přetížení evropských letišť**, které se navíc stále zvyšuje. Receptem by měly být efektivnější letové plány a přiřazování letištních slotů.

Plány na **otevření trhu pozemních letištních služeb konkurenci byly odloženy**, zejména díky protestům, s kterými byl loni přijat podobný plán na liberalizaci přístavních služeb.

Pro přijetí letištního legislativního balíčku je zapotřebí souhlas Evropského parlamentu i Rady EU.

Letiště jsou svým způsobem přirozenými monopoly, proto **je zde určitá forma citlivé regulace ospravedlnitelná**. Nicméně za smutný považujeme nedostatek odvahy Bruselu na otevření trhu pozemních služeb, které by jejich kvalitě určitě prospělo.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/78>

Při projednávání třetího železničního balíčku europoslanci schválili liberalizaci mezinárodní osobní železniční dopravy od roku 2010. Navrhované otevření vnitrostátní železniční dopravy většinové souhlasné stanovisko nezískalo. Komise chce reformovat trh ovocem a zeleninou. Hlavním bodem bude zahrnutí dotací do režimu jednotné platby na plochu a podpora vyšší spotřeby ovoce a zeleniny. Zelená kniha „K Evropě bez tabákového kouře“ si klade za cíl rozvířít diskusi o regulaci kouření v EU.

Liberalizace mezinárodní železniční dopravy ano, vnitrostátní ne

Evropský parlament schválil **otevření trhu mezinárodní osobní železniční dopravy od roku 2010**. Navrhovaná liberalizace vnitrostátní osobní železniční dopravy od roku 2017 zato ve druhém čtení tzv. „třetího železničního balíčku“ potřebnou většinu nezískala. Na přehlasování společného postoje členských států EU, který otevření vnitrostátní vlakové dopravy neobsahuje, chybělo 8 hlasů europoslanců.

Součástí schváleného balíčku je i **rozšíření práv cestujících** na domácích i přeshraničních spojích, z nichž nejvýznamnější je patrně zavedení náhrad jízdného při delším zpoždění vlaků. Při zpoždění o 60 až 119 minut je navrhováno **vrácení minimálně 25 % ceny jízdného**, při delším než dvouhodinovém zpoždění by se měla vracet alespoň polovina jízdného.

Poslanci rovněž žádají, aby stanice, nástupiště a vlaky byly **přístupné osobám s omezenou schopností pohybu a orientace**. Všechny osobní vlaky by měly umožňovat i přepravu zavazadel, kočárků, invalidních vozíků, kol a sportovního náčiní.

Další změna schválená Parlamentem se týká **náhrady škody v případě úmrtí nebo zranění cestujících**. Výše ručení železničního podniku za náhradu utrpěných škod nemá podléhat žádnému omezení.

Rozšíření přeshraničního zaměstnávání strojvedoucích, ale i ostatních zaměstnanců obsluhy vlaků (např. průvodčích) by mělo umožnit zavedení nové **jednotné evropské licence** pro strojvedoucí či podobného dokladu.

Legislativní balíček je **přijímán spolurozhodovací procedurou**, na definitivní podobě liberalizace osobní dopravy se tak musí dohodnout Parlament s Radou.

http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/062-1937-015-01-03-910-20070112IPR01912-15-01-2007-2007-false/default_cs.htm

ZEMĚDĚLSTVÍ A RYBOLOV

Brusel chce reformovat trh ovocem a zeleninou

V druhé polovině ledna Evropská komise navrhla **reformu společné organizace trhu s ovocem a zeleninou**, která by měla toto odvětví sblížit s ostatními oblastmi reformované společné zemědělské politiky.

Současná společná organizace trhu ovocem a zeleninou je nyní založena na podpoře producentů v závislosti na množství dodaném zpracovatelskému průmyslu, to by se mělo změnit. Nově by se měla také **tato část zemědělského trhu zahrnout do režimu jednotné platby na plochu**. Producenti ovoce a zeleniny by získávali **dotace v závislosti na rozloze jejich půdy**, nikoliv vypěstované produkce, tak jako se to uplatňuje v jiných zemědělských odvětvích. Celková částka převedená do režimu jednotné platby je přibližně 800 milionů euro.

Dalším z klíčů úspěchu reformy je podle komisařky Mariann Fischer Boelová **podpora vyšší spotřeby ovoce a zeleniny**. Komise chce výpěstky zdarma distribuovat do škol, dětských letních táborů, nemocnic, charitativních organizací, domovů důchodců a nápravných zařízení. Dotace na toto ovoce a zeleninu nebudou součástí jednotné platby ale budou ze 100 % propláceny Evropskou unií (vztahuje se maximálně na 5 % objemu produkce uvedené na trh). Cílem Komise je také větší spolupráce pěstitelů ovoce a zeleniny v organizacích producentů.

Evropská unie potřebuje reformu společné zemědělské politiky jako sůl. Oddělení výše dotací od objemu výroby a přeřazení do systému jednotné platby na plochu je **krok správným směrem**. Opravdu si ale nemyslíme, že by nejvyšší evropští úředníci měli **vymýšlet programy na dodávání ovoce a zeleniny zdarma do škol**, apod. Podle principu subsidiarity, který stanovuje odpovědnosti a pravomoci mezi nadnárodní, státní, regionální až místní úrovní, by se podobnými záležitostmi měly zabývat maximálně místní samosprávy jako zřizovatelé základních škol.

Komise plánuje, že Rada a Parlament reformu **schválí do poloviny roku 2007** tak, aby mohla vstoupit v platnost v roce 2008.

<http://www.europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/75>

Komise navrhuje snížení cukerných kvót o 12 %

V rámci reformy podpory produkce cukru Evropská komise navrhla **snížení výrobních kvót cukru pro marketingový rok 2007/2008 o 12 % plošně**, což odpovídá 2 milionům tun. Celkovým cílem reformy, která vstoupila v platnost loni v létě,

je snížení nadprodukce cukru o šest milionů tun během čtyř let. Producenti cukru mají možnost za finanční kompenzaci až 730 euro za tunu se sami dobrovolně vzdát kvót. Nicméně snižování tímto způsobem **zatím nepostupuje dostatečně razantně**. Proto Komise hodlá přijmout toto další povinné plošné snížení.

V únoru bude o návrhu jednat zvláštní výbor složený z expertů i zástupců členských států. Konečné rozhodnutí padne na podzim. „My budeme proti,“ očekávané **záporné stanovisko České republiky** pro ČTK potvrdil ministr zemědělství Petr Gandalovič. Tomu se nelíbí zejména skutečnost, že další krácení cukerných kvót má být plošné a chce, aby bylo zaměřeno na země, které se zatím žádných kvót nevzdaly. „My už jsme doplatili na tuto reformu odchodem skupiny Eastern Sugar a zrušením její kvóty,“ řekl Gandalovič. Zdůraznil, že v rámci nynější reformy cukerního trhu se vzdalo části své kvóty jen 12 zemí, uvádí ČTK.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/103>

ZDRAVÍ A OCHRANA SPOTŘEBITELE

Zelená kniha EU: K Evropě bez tabákového kouře

Nově přijatá Zelená kniha EU s názvem „**K Evropě bez tabákového kouře: možnosti politiky na úrovni EU**“ odstartovala rozsáhlou veřejnou konzultaci o tom, jak v Evropské unii co nejlépe podporovat nekuřácké prostředí. Zelená kniha se zabývá tím, jakou zátěž představuje pasivní kouření pro zdraví a pro ekonomiku, jak se veřejnost staví k zákazu kouření a zkoumá opatření, jež byla dosud přijata na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU.

Prostřednictvím dokumentu Komise vyzývá zúčastněné strany, aby se vyjádřily, které **opatření by bylo pro dosažení nekuřáckého prostředí nejvhodnější** – zda nepřijetí žádného opatření, dobrovolná opatření, koordinace a výměna osvědčených postupů mezi členskými státy, doporučení Komise nebo Rady či právně závazný předpis EU. Do 1. května 2007 mají své připomínky k zelené knize předložit ostatní orgány EU, členské státy a občanská společnost.

Zelená kniha předkládá k diskusi pět možností politik:

- **Žádná opatření** - stávající trendy usilující o nekuřácké prostředí by sice pravděpodobně přetrvávaly, pokrok by však byl nerovnoměrný a v celku nejméně účinný.
- **Dobrovolná opatření** – celoevropské dobrovolné předpisy mohou být přijaty rychleji a mohou být efektivnější, zkušenosti však naznačují, že podobná ujednání nejsou v této oblasti účinná.
- **Otevřená metoda koordinace** – další možností je sbližování vnitrostátních předpisů pro boj s kouřením prostřednictvím pokynů, cílů a vyměňování osvědčených postupů (best practices).
- **Doporučení Komise nebo Rady** – doporučení by sice

nebylo závazné, problematiku by však zařadilo mezi politické priority. Jeho účinnost by závisela na požadavcích týkajících se monitorování.

- **Závazný právní předpis** – mohl by mít různé podoby a ukládal by srovnatelnou, transparentní a vymahatelnou míru ochrany před tabákovým kouřem v celé EU. Pravděpodobně by se však jednalo o relativně dlouhou cestu, jejíž konečný výsledek je těžké odhadnout.

Ačkoliv v naší Kanceláři pro EU nepatříme mezi kuřáky a jsme příznivci evropské integrace, nejsme si jisti, jestli by problematika kouření měla být řešena na úrovni celého Společenství.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/109>

Evropský soudní dvůr odsoudil ČR kvůli lékařským diplomům

Evropský soudní dvůr dal za pravdu Evropské komisi, která zažalovala Českou republiku za to, že **neumožňuje lékařům a zubařům z ostatních členských států zde volně poskytovat své služby**. Do svého práva totiž včas nepřevvedla:

- **směrnici 93/16/EHS** o usnadnění volného pohybu lékařů a vzájemného uznávání jejich diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažené kvalifikaci,
- **směrnici 78/686/EHS** o vzájemném uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažené kvalifikaci zubních lékařů.

A to ani poté, co ji již v červenci 2005 poslala tzv. **odůvodněné stanovisko** vyzývající ke sjednání nápravy.

Zástupci české strany neprovedení směrnic nepopírají a udávají, že **příčinou je zejména konání voleb do Poslanecké sněmovny** v loňském červnu. Zároveň zdůrazňují, že očekávaná legislativní změna bude přijata v blízké budoucnosti.

V současné době se totiž musí lékaři a zubaři z jiných členských států, kteří mají zájem působit v zemi pouze dočasně, stát členy České lékařské komory. Podle výše zmíněných směrnic by jim však **měl stačit pouze diplom vydaný v mateřské zemi**.

Rozsudek obsahuje i rozhodnutí o povinnosti České republiky uhradit náklady soudního řízení. Ty zatím nebyly stanoveny. **O časovém harmonogramu implementace obou směrnic nyní musí rozhodnout Evropská komise**. V případě jeho nesplnění hrozí České republice pokuta.

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=en&Submit=Rechercher&alldocs=alldocs&docj=docj&docop=docop&docor=docor&docjo=docjo&numaff=C-203/06&datefs=&datefe=&nomusuel=&domaine=&mots=&resmax=100>

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=en&Submit=Rechercher&alldocs=alldocs&docj=docj&docop=docop&docor=docor&docjo=docjo&numaff=C-204/06&datefs=&datefe=&nomusuel=&domaine=&mots=&resmax=100>

Kalendárium

Se vstupem dvou nových zemí do EU se rozrostl také počet členů Evropského parlamentu o 35 zástupců Rumunska a 19 reprezentantů Bulharska na celkový počet 785 poslanců. Zároveň se bulharština, rumunština a dodatečně také irština staly novými oficiálními jazyky EU, kterých je nyní 23. Podle koeficientu věkové závislosti, který poměřuje počet osob nad 65 let s celkovou ekonomicky aktivní populací, budou do budoucna největší problémy s ufinancováním penzijních systémů ve Španělsku a Itálii.

3. LEDNA

Noví poslanci z Bulharska a Rumunska v Evropském parlamentu: http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/008-1725-001-01-01-20070103IPR01724-01-01-2007-2007-false/default_en.htm

Inovační strategie a akce – výsledky 15 let zkušeností s regionální politikou EU: http://ec.europa.eu/regional_policy/innovation/library_en.htm

4. LEDNA

Aktualizace demografických a socioekonomických statistik: http://ec.europa.eu/health/ph_information/dissemination/echi/echi_1_en.htm

Koeficient věkové závislosti¹ aktuální a projektovaný

	2005	2050		2005	2050
Španělsko	24,5	67,5	Belgie	26,3	48,1
Itálie	29,4	66,0	Francie	25,3	47,9
Bulharsko	24,9	60,9	Finsko	23,7	46,7
Řecko	26,8	58,8	Irsko	16,5	45,3
Portugalsko	25,2	58,1	UK	24,4	45,3
Německo	27,8	55,8	Litva	22,5	44,9
Slovensko	21,7	55,6	Lotyšsko	24,1	44,1
ČR	19,8	54,8	Kypr	17,7	43,2
Rakousko	23,6	53,2	Estonsko	24,1	43,1
EU-25	24,9	52,8	Švédsko	26,4	40,9
Rumunsko	21,1	51,1	Malta	19,2	40,6
Polsko	18,7	51,0	Dánsko	22,6	40,0
Slovensko	16,3	50,6	Nizozemí	20,7	38,6
Maďarsko	22,8	48,3	Lucembursko	21,2	36,1

Zdroj: Eurostat, 1) poměr starých občanů nad 65 let k ekonomicky aktivní populaci (15 až 64 let)

5. LEDNA

Nový víceletý komunitární program Kultura (2007-13) zahájen: http://ec.europa.eu/culture/eac/culture2007/cult_en.html

Implementační nařízení k regionální politice na roky 2007-2013 byla zveřejněna v Úředním věstníku EU: <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:L:2006:371:SOM:CS:HTML>

Výsledky podnikatelské a spotřebitelské důvěry za prosinec

8. LEDNA

2006: http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/businesssandconsumersurveys_en.htm

Indikátor podnikatelského klimatu v eurozóně za prosinec 2006: http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/businesssandconsumersurveys_en.htm

Evropský výzkum úspěšný proti salmonelle: http://ec.europa.eu/research/infocentre/article_en.cfm?id=/research/headlines/news/article_07_01_05_en.html&item=Infocentre&artid=3034

9. LEDNA

Dvě nové směrnice o bezpečnosti a technických požadavcích vnitrozemské vodní dopravy vstoupily v platnost: http://ec.europa.eu/transport/iw/legislation/index_en.htm#safety

Informační factsheet – přehled národních zdravotnických systémů v EU: http://ec.europa.eu/health/ph_information/dissemination/hsis/hsis_13_nhs_en.htm

10. LEDNA

Změny v Evropské unii od 1. ledna 2007:

http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/misc/92363.pdf

Studie DG Ecfín – 101 návrhů na reformu Paktu stability a růstu: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_papers/2007/economicpapers267_en.htm

Komise navrhuje dvoustupňovou redukci cel na dovoz hliníku: http://ec.europa.eu/trade/issues/sectoral/industry/nonferrous/pr090107_en.htm

Transatlantická spolupráce vytvořila největší banku lidského genomu na světě: http://ec.europa.eu/research/headlines/news/article_07_01_10_en.html

11. LEDNA

Bulharština, rumunština a irština v rodině jazyků EU:

http://www.europarl.europa.eu/news/public/story_page/037-1818-008-01-02-906-20070110STO01817-2007-08-01-2007/default_cs.htm

Projekce růstu HDP v eurozóně: http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/euroareagdp_en.htm

Evropská investiční banka – finanční schéma na sdílení rizika: <http://www.eib.europa.eu/news/news.asp?news=202>

12. LEDNA

Komise navrhuje zahájit vyjednávání o liberalizaci letecké dopravy s Kanadou: http://ec.europa.eu/transport/air_portal/international/reference/press_releases_en.htm

Pololetní zpráva ECB o padělání eurových bankovek: http://www.ecb.eu/press/pr/date/2007/html/pr070112_en.html

Europol i policejní orgány členských států slaví úspěchy v potírání padělání eura: <http://www.europol.europa.eu/index.asp?page=news&news=pr070112.htm>

Zpráva Eurostatu – výdaje na výzkum a vývoj v EU-27 představovaly v roce 2005 1,84 % HDP:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/pls/portal/docs/PAGE/PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2007/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2007_MONTH_01/9-12012007-EN-AP.PDF

15. LEDNA

Noví soudci z Bulharska a Rumunska v Evropském soudním dvoru a Soudu první instance: <http://www.curia.europa.eu/en/actu/communiqués/cp07/info/cp070001en.pdf>

16. LEDNA

Všeobecný rozpočet Evropské unie na rok 2007 v číslech: http://ec.europa.eu/budget/publications/budget_in_fig_en.htm#budget_figures_2007

Poslední zprávy v newsletteru regionální politiky EU Regio: http://ec.europa.eu/regional_policy/newsroom/archiv_en.htm

17. LEDNA

Debata europoslanců s německou kancléřkou Angelou Merkel předsedající EU: http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/008-1934-015-01-03-901-20070112IPR01909-15-01-2007-2007-false/default_en.htm

DG Ecfm - analýza projekce výdajů na veřejné penzijní pojištění: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_papers/2007/economicpapers268_en.htm

18. LEDNA

Publikace Evropské komise „Přeměna západního Balkánu“: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/enlargement_papers/elp30_en.htm

Evropský satelit hledá nové planety: http://ec.europa.eu/research/infocentre/article_en.cfm?id=/research/headlines/news/article_07_01_18_en.html&item=Infocentre&artid=3113

Zpráva ECB – dokončení výměny eurové hotovosti ve Slovinsku: http://www.ecb.eu/press/pr/date/2007/html/pr070116_en.html

19. LEDNA

Bezpečnost na silnicích – Evropský parlament žádá důraznější akci: http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/062-1938-015-01-03-910-20070112IPR01913-15-01-2007-2007-false/default_en.htm

Statistiky Eurostatu – osobní letecká doprava v roce 2005 vzrostla o 8,5 %: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/pls/portal/docs/PAGE/PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2007/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2007_MONTH_01_7-19012007-EN-AP.PDF

22. LEDNA

Studie DG Ecfm o možnostech nástrojů k měření makroekonomického dopadu strukturálních reforem: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_papers/2007/economicpapers272_en.htm

Evropský tým se účastní studia vesmírných částic sebraných vesmírnou lodí Stardust: http://ec.europa.eu/research/infocentre/article_en.cfm?id=/research/headlines/news/article_07_01_19_en.html&item=Infocentre&artid=3114

23. LEDNA

Zpráva Evropského parlamentu o obezitě: http://www.europarl.europa.eu/news/public/story_page/066-2303-022-01-04-911-20070122STO02302-2007-22-01-2007/default_cs.htm

Zápis ze zasedání Rady EU pro vnější vztahy: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/gena/92493.pdf

Zápis ze zasedání Rady EU pro všeobecné záležitosti: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/gena/92492.pdf

24. LEDNA

Europoslanci chtějí omezit nezodpovědný obchod se zbraněmi: http://www.europarl.europa.eu/news/public/story_page/026-2333-015-01-03-903-20070123STO02332-2007-15-01-2007/default_cs.htm

25. LEDNA

Ptačí chřipka – vysoce patogenní H5 virus potvrzen v Maďarsku: http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/controlmeasures/avian/ai_hungary_0107_en.pdf

26. LEDNA

Lucemburk a Sibiu - Evropská hlavní města kultury 2007: http://www.europarl.europa.eu/news/public/story_page/037-2409-022-01-04-906-20070125STO02408-2007-22-01-2007/default_cs.htm

Studie o budoucích trendech v zemědělství a na venkovské ekonomice do roku 2020: http://ec.europa.eu/agriculture/publications/scenar2020/index_en.htm

29. LEDNA

První evropský den bezpečnosti na silnicích (27. duben 2007): http://ec.europa.eu/transport/roadsafety/road_safety_day/index_en.htm

30. LEDNA

Europoslanci zvažují přijetí právního rámce chránícího evropský fotbal: http://www.europarl.europa.eu/news/public/story_page/041-2480-029-01-05-906-20070129STO02479-2007-29-01-2007/default_cs.htm

Zápis ze zasedání Rady EU k zemědělství a rybolovu: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/agricult/92577.pdf

Evropská komise varuje, že omezení hlubinného mořského rybolovu je nevyhnutelné: http://ec.europa.eu/fisheries/press_corner/press_releases/com07_05_en.htm

31. LEDNA

Zápis ze zasedání Rady EU k ekonomickým a finančním záležitostem: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ecofin/92591.pdf

Během února budeme svědky řady setkání zástupců členských států v Radě EU. Velká část z nich se bude věnovat přípravě na Evropskou radu v březnu, kde jedním z hlavních témat bude společná energetická politika EU. Diskuse se zde s vysokou pravděpodobností také stočí na téma oživení Euroústavy. Z vypsaných konzultací by neměla pozornosti finančního sektoru uniknout ta, jež se zabývá možnými směry integrace hypotéčních trhů v EU.

Zasedání klíčových institucí EU

12.-13.2.2007	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU k vnějším vztahům a všeobecným záležitostem
13.-14.2.2007	Štrasburk, Francie	- Plenární zasedání Evropského parlamentu
15.2.2007	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU k dopravě, energetice a telekomunikacím
15.-16.2.2007	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU k justici a záležitostem vnitra
16.2.2007	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU k záležitostem vzdělávání, mládeže a kultury
19.2.2007	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU pro konkurenceschopnost
20.2.2007	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU k životnímu prostředí
22.2.2007	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU k zaměstnanosti, sociální politice, zdraví a ochraně spotřebitelů
26.-27.02.2007	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU k zemědělství a rybolovu
27.2.2007	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU k ekonomickým a finančním záležitostem (ECOFIN)

Veřejné konzultace k legislativě EU

Téma veřejné konzultace	Vypisovatel	Uzávěrka
Integrace hypotéčních trhů v Evropské unii	DG MARKT	15.2.2007
Aktualizace směrnice č. 80/181/EHS týkající se jednotek měření	DG ENTR	1.3.2007
Implementace nové směrnice o statutárním auditu (2006/43/ES)	DG MARKT	5.3.2007
Reforma pravidel odpovědnosti auditorů v EU	DG MARKT	15.3.2007
Úprava regulačního rámce pro kosmetické výrobky	DG ENTR	16.3.2007

Pozn.: DG = Generální ředitelství Evropské komise; pro bližší informace o vyhlášených konzultacích nás prosím kontaktujte

Od počátku ledna začalo platit nové programovací období pro provádění strukturálních operací v rámci regionální politiky EU. Je samozřejmé, že toto období není podstatné pouze pro realizaci významných projektů v rámci České republiky, ale že i zbývajících 26 členských států bude v jeho průběhu rovněž využívat možností, které jim tyto strukturální operace nabízejí.

ALOKACE STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ V JEDNOTLIVÝCH ČLENSKÝCH ZEMÍCH – I. ČÁST

Vzhledem k tomu, že míra sociálně-ekonomického rozvoje jednotlivých členských států rozšířené EU-27 je významně odlišná, jsou odlišné i jejich jednotlivé priority, konkrétní nástroje, jejichž prostřednictvím budou strukturální operace prováděny a v neposlední řadě i celkové finanční alokace, s nimiž budou moci jednotlivé členské státy počítat.

Předmětem následujícího příspěvku pak bude provedení zevrubného srovnání celkového objemu alokovaných prostředků pro jednotlivé členské státy a jejich základní rozdělení, odrážející výchozí kritérium regionální politiky EU, tj. výše ukazatele HDP na obyvatele jako základní jednotky pro měření sociálně-ekonomické prosperity a vyspělosti jednotlivých členských států.

OBCENÁ KRITÉRIA PRO STRUKTURÁLNÍ OPATŘENÍ 2007-2013

Obecná kritéria pro strukturální opatření v období 2007-13 sice doznala formálních změn, nicméně základní a podstatné kritérium – ekonomická vyspělost regionů NUTS II na úrovni 75 % průměru EU ukazatele HDP na obyvatele – zůstalo v podstatě nezměněno. Jedinou větší než kosmetickou změnou je zahrnutí tzv. statistického efektu, vyplývajícího z faktu, že vlna rozšíření v letech 2004 a 2007 zahrnuje do EU vesměs ekonomicky podrozvinuté země, jejichž statistické ukazatele a jejich průměr zahrnutý do celé EU „uměle vylepšují“ relativní hospodářskou vyspělost některých regionů EU, aniž by se jednalo o skutečné, reálné vylepšení tamní sociálně-ekonomické situace.

Zásadní kritérium se tak v novém programovacím období nazývá „Konvergence“ a vlastně kontinuálně nahrazuje dosavadní „Cíl 1“. Dosavadní „Cíl 2“ a „Cíl 3“ přecházejí ve sjednocený cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ a je primárně aktuálně pro regiony s ekonomickou vyspělostí vyšší než hodnota HDP na obyvatele 75 % průměru EU.

Dosavadní komunitární iniciativy se koncentrují do zbývajících ze základních cílů – „Evropské územní spolupráce“.

Základní pravidla pro Kohezní fond rovněž zůstávají v platnosti, zejména pak velikost HDP na obyvatele členské země jako

celku, která má v úmyslu tyto prostředky využívat: nesmí být vyšší než 90 % průměru EU.

Nové programovací období však zavádí i dva mezní cíle, pro něž budeme dále používat jejich anglický ekvivalent, jež si však následně obsahově vymezíme: statistický phasing-out; a phasing-in.

1. Statistický phasing-out

„Phasing-out“ (česky postupné vyřazení; nebo lépe řečeno: regiony s postupně se snižující podporou) = regiony, kde by HDP na obyvatele bylo pod 75 % průměru EU-15, kdyby nedošlo k rozšíření EU (tak zvaný regionální statistický účinek rozšíření).

2. Phasing-in

„phasing-in“ (česky postupné zavádění) = regiony doposud způsobilé pro Cíl 1, které nesplňují kritéria cíle Konvergence (tedy jejichž HDP na obyvatele je vyšší než 75 % průměru EU), a to dokonce i bez toho, že je brán ohled na statistický účinek spojený s rozšířením. Jsou to tedy regiony, které oproti ukončenému programovacímu období učinily výrazný pozitivní pokrok v oblasti jejich sociálně-ekonomického rozvoje a prosperity.

VÝŠE ALOKACÍ V JEDNOTLIVÝCH ČLENSKÝCH ZEMÍCH A JEJICH ROZDĚLENÍ

Pohled na výši alokací v jednotlivých členských zemích říká, že nové členské země, které rozšířily EU v letech 2004 a 2007 se podílejí na přerozdělení velmi podstatné části celku, věnovaného na strukturální operace a kohezní politiku. Dvanáct čerstvých či nedávných nováčků se na celkové částce převyšující 347 mld. EUR podílí 51,3 %; suverénně nejvíce pak největší Polsko, jehož alokace na celé programovací období 2007 – 2013 činí téměř 67,3 mld. EUR; ze skupiny nových členských zemí pak s odstupem na druhém místě je Česká republika (26,7 mld. EUR), těsně následovaná Maďarskem (25,3 mld. EUR).

V rámci EU-15 je pak největším potenciálním uživatelem fondů EU Španělsko s 35,2 mld. EUR, následované Itálií (28,8 mld. EUR) a Portugalskem (21,5 mld. EUR).

Alokace České republiky je čtvrtá nejvyšší v celé EU a poměrně viditelně převyšuje všechny kvalitativně i kvantitativně srovnatelné země; je vyšší než u velikostně srovnatelného a méně rozvinutého Maďarska; totéž v ještě větší míře platí v porovnání s Portugalskem. Řecko je sice prozatím těsně před námi při hodnocení ekonomické vyspělosti, avšak jeho alokace je již o více než čtvrtinu nižší než naše.

Velikostně srovnatelné, avšak výrazně bohatší země západní, resp. severní Evropy (Belgie, Rakousko, Švédsko i o poznání větší Nizozemsko) mají alokaci v průměru jen na nějakých 7 % té naší.

V souhrnu lze říci, že v rámci celé EU je alokace České republiky podle všech relevantních hledisek pro programovací období 2007 – 2013 značně výhodná.

Výše alokací v jednotlivých členských zemích a jejich rozdělení v souladu se základním kritériem (mld. EUR; běžné ceny)

	Konvergence		Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost			Evropská územní spolupř.	Celkem
	Kohezní fond	Konvergence	Phasing out	Phasing-in	Konkurenceschopnost		
Belgie			0,638		1,425	0,194	2,258
Bulharsko	2,283	4,391				0,179	6,853
ČR	8,819	17,064			0,419	0,389	26,692
Dánsko					0,510	0,103	0,613
Estonsko	1,152	2,252				0,052	3,456
Finsko				0,545	1,051	0,120	1,716
Francie		3,191			10,257	0,872	14,319
Irsko				0,458	0,293	0,151	0,901
Itálie		21,211	0,430	0,972	5,353	0,846	28,812
Kypr	0,213			0,399		0,028	0,640
Litva	2,305	4,470				0,109	6,885
Lotyšsko	1,540	2,991				0,090	4,620
Lucembursko					0,050	0,015	0,065
Maďarsko	8,642	14,248		2,031		0,386	25,307
Malta	0,284	0,556				0,015	0,855
Nizozemsko					1,660	0,247	1,907
Německo		11,864	4,215		9,409	0,851	26,340
Polsko	22,176	44,377				0,731	67,284
Portugalsko	3,060	17,133	0,280	0,448	0,490	0,099	21,511
Rakousko			0,177		1,027	0,257	1,461
Rumunsko	6,552	12,661				0,455	19,668
Řecko	3,697	9,420	6,458	0,635		0,210	20,420
Slovensko	3,899	7,013			0,449	0,227	11,588
Slovinsko	1,412	2,689				0,104	4,205
Španělsko	3,543	21,054	1,583	4,955	3,522	0,559	35,217
Švédsko					1,626	0,265	1,891
Velká Británie		2,738	0,174	0,965	6,014	0,722	10,613
EU-27	69,579	199,322	13,955	11,409	43,556	8,723	347,410

Zdroj: Evropská komise, pozn.: u EU-27 se jedná o celkovou finanční alokaci, u jednotlivých členských států se jedná o indikativní alokace (může se lišit od skutečného čerpání).

POROVNÁNÍ ALOKACÍ MEZI JEDNOTLIVÝMI ČLENSKÝMI STÁTY

Až zevrubné porovnání alokací jednotlivých členských zemí ve dvou po sobě následujících programovacích obdobích nám dá jasnou odpověď na otázku, zda se finanční operace na strukturální opatření a kohezní politiku v čase přesouvají směrem na východ EU. Je to jednoznačné ANO!!! Z 10 nových členských zemí, které mohly využívat díky načasování svého vstupu jen menší část z ukončeného programovacího období, si v období, které právě začalo, bez výjimky všechny významně polepšily, a všechny z nich několikanásobně.

Současné pak všechny země EU-15 mají své alokace v programovacím období 2007 – 2013 viditelně nižší

v porovnání s obdobími předchozím. V absolutní částce je to nejpatrnější v případě Španělska, jehož nynější alokace na celé programovací období je o více než 20 mld. EUR ve srovnatelných cenách nižší než v období předchozím. Relativně pak je největší redukce zřejmá v případě Irska, které se právě v období minulého využívání strukturálních operací přeměnilo ze země průměrně ekonomicky vyspělé v rámci EU-15 na úroveň druhé nejbohatší země EU; nová irská alokace tak nyní činí na srovnatelné bázi jen necelých 20 % alokace z období 2000 – 2006.

Belgie

Alokace pro období 2000 – 2006 (v mil. EUR; ceny roku 2004)		Alokace pro období 2007 – 2013 (v mil. EUR; ceny roku 2004)	
Phasing-out	644	Statistický phasing-out	577
Cíl 2	478	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	1.265
Cíl 3	814		
Komunitární iniciativy	222	Evropská územní spolupráce	172
Celkem	2.158	Celkem	2.014

Relativní „ztráta“ Belgie oproti předchozímu programovacímu období je spíše malá díky zařazení regionu Hainaut (ležícího v průmyslové valonské části země) mezi phasing-out regiony. S ohledem na vysokou míru ekonomické vyspělosti Belgie je i alokace určená pro účely regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti relativně vysoká.

Bulharsko

Alokace pro období 2007 – 2013 (v mil. EUR; v cenách roku 2004)	
Kohezní fond	2.010
Konvergence	3.864
Evropská územní spolupráce	159
Celkem	6.032

V případě Bulharska ze zřejmých důvodů nemůžeme provést hodnověrnou komparaci. V minulém programovacím období se jako kandidátská země účastnila některých předvstupních asistenčních programů, jejich porovnávání se strukturálními a Kohezním fondem nám však nepřípadá relevantní. Celková alokace nováčka na období 2007 – 2013 je však značně nízká s ohledem na velikost a rozvojový potenciál ekonomiky.

Česká republika

Alokace pro období 2000 – 2006 (v mil. EUR; ceny roku 2004)		Alokace pro období 2007 – 2013 (v mil. EUR; ceny roku 2004)	
Kohezní fond	926	Kohezní fond	7.810
Cíl 1	1.251	Konvergence	15.111
Cíl 2	70	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	372
Cíl 3	58		
Komunitární iniciativy	99	Evropská územní spolupráce	345
Celkem	2.404	Celkem	23.638

Českou republiku lze právem zařadit mezi vítěze při určování alokačního rámce. Srovnávací pozice je jednoznačně výhodná jak v rámci časového srovnání, tak ve vztahu k relevantně srovnatelným zemím.

Dánsko

Alokace pro období 2000 – 2006 (v mil. EUR; ceny roku 2004)		Alokace pro období 2007 – 2013 (v mil. EUR; ceny roku 2004)	
Cíl 2	202	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	452
Cíl 3	403		
Komunitární iniciativy	83	Evropská územní spolupráce	92
Celkem	688	Celkem	544

Dánsko je příkladem země, kde jsou fondy na strukturální operace využívány v malém rozsahu, což je současně vizitka „bezproblémového“ regionálního vývoje v zemi, kde případné vychýlení je řešitelné vlastními zdroji.

Estonsko

Alokace pro období 2000 – 2006 (v mil. EUR; ceny roku 2004)		Alokace pro období 2007 – 2013 (v mil. EUR; ceny roku 2004)	
Kohezní fond	306	Kohezní fond	1.017
Cíl 1	295	Konvergence	1.987
Komunitární iniciativy	14	Evropská územní spolupráce	46
Celkem	615	Celkem	3.050

Struktura estonské alokace je zřejmá, změny v ní nemohly díky klíčovým charakteristikám prozatím nastat. Jenom její navýšení lze jistě označit za velmi výrazné a v relativním vyjádření rovněž Estonsko patří mezi „vítěze“.

Finsko

Alokace pro období 2000 – 2006 (v mil. EUR; ceny roku 2004)		Alokace pro období 2007 – 2013 (v mil. EUR; ceny roku 2004)	
Cíl 1	781		
Cíl 2	540	Phasing-in	489
Cíl 3	445	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	932
Komunitární iniciativy	252	Evropská územní spolupráce	107
Celkem	2.018	Celkem	1.528

Finské regiony učinily v mezičase výrazný pokrok a během minulého období byly schopny zcela vymizet z Cíle 1, resp. z nynějšího cíle Konvergence. Jen výrazná menšina z nich se ocitla mezi phasing-in regiony, pozvolna se začleňující mezi ostatní regiony v oblasti konkurenceschopnosti a podpory zaměstnanosti. S ohledem na takto pronikavou strukturální změnu je „ztráta“ Finska v porovnání s předchozím obdobím relativně velmi nízká.

Francie

Alokace pro období 2000 – 2006 (v mil. EUR; ceny roku 2004)		Alokace pro období 2007 – 2013 (v mil. EUR; ceny roku 2004)	
Cíl 1	2.939	Konvergence	2.831
Phasing-out	498		
Cíl 2	6.679	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	9.101
Cíl 3	5.013		
Komunitární iniciativy	1.016	Evropská územní spolupráce	773
Celkem	16.145	Celkem	12.704

Regionální struktura Francie z našeho předmětného pohledu se značně vyčistila; v konvergenčním cíli nadále zůstávají francouzská zámořská území; naopak všechny kontinentální regiony, plus ostrov Korsika již patří mezi regiony konkurenceschopnosti a zaměstnanosti. Ani francouzská pozice – bez ohledu na reálný regionální pokrok – neztratila až tak moc.

Irsko

Alokace pro období 2000 – 2006 (v mil. EUR; ceny roku 2004)		Alokace pro období 2007 – 2013 (v mil. EUR; ceny roku 2004)	
Kohezní fond	797		
Cíl 1	1.345		
Phasing-out	1.813	Phasing-in	419
		Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	260
Komunitární iniciativy	158	Evropská územní spolupráce	134
Celkem	4.113	Celkem	813

Při pohledu na Irsko se díváme na reálného šampióna, který zaznamenal takřka zázračný výsledek ve schopnosti využívání nástrojů pro strukturální operace (a to nejen v období 2000 – 2006, ale i v předchozím období 1994 – 1999). Právě v průběhu minulého období však dosáhl hranice extratřídy, čímž logicky přichází výrazný škrť v celkové alokaci (že by možný pozitivní scénář i pro budoucí vývoj v České republice?).

V Irsku se nám to již přestalo červenat barvou cíle Konvergence; jeden ze dvou regionů však zhruba polovinu celkové národní alokace využije na řešení projektů v rámci phasing.in. Je zde zaznamenána zcela určitě největší relativní ztráta v alokaci oproti předchozímu období ze všech států EU-25.

Itálie

Alokace pro období 2000 – 2006 (v mil. EUR; ceny roku 2004)		Alokace pro období 2007 – 2013 (v mil. EUR; ceny roku 2004)	
Cíl 1	20.561	Konvergence	18.820
		Statistický phasing-out	387
Phasing-out	175	Phasing-in	877
Cíl 2	2.784	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	4.749
Cíl 3	4.134		
Komunitární iniciativy	1.147	Evropská územní spolupráce	750
Celkem	28.801	Celkem	25.583

Italská alokace zůstává stále vysoká, neboť i řada italských regionů si i nadále pobude v rámci cíle Konvergence. Z tohoto pohledu je Itálie velmi rozmanitá a využití vlastně všech možných kritérií (včetně obou mezních) je důkazem velkých regionálních rozdílů mezi jednotlivými italským teritorii. Bohatý sever ostře kontrastuje s chudým jihem, kde tamější regiony patří mezi jedny z nejkudších v EU-15.

Kypr

Alokace pro období 2000 – 2006 (v mil. EUR; ceny roku 2004)		Alokace pro období 2007 – 2013 (v mil. EUR; ceny roku 2004)	
Cíl 1	53	Kohezní fond	193
Cíl 2	27	Phasing-in	362
Cíl 3	22		
Komunitární iniciativy	6	Evropská územní spolupráce	24
Celkem	108	Celkem	579

Kypr je svým způsobem unikátní země z pohledu jednotlivých forem nástrojů strukturální a kohezní politiky: z Kohezního fondu může financovat projekty v rámci cíle Konvergence, nicméně země jako celek (tvoří jediný NUTS II) je v rámci mezního cíle phasing-in. Jinak i kyperská alokace vykázala výrazné zlepšení, ale v relaci k některým ostatním nováčkům ne tak propastné.

Litva

Alokace pro období 2000 – 2006 (v mil. EUR; ceny roku 2004)		Alokace pro období 2007 – 2013 (v mil. EUR; ceny roku 2004)	
Kohezní fond	602	Kohezní fond	2.029
Cíl 1	743	Konvergence	3.955
Komunitární iniciativy	34	Evropská územní spolupráce	97
Celkem	1.379	Celkem	6.081

I struktura litevské alokace je stabilní a jednoduchá; sympatické z pohledu země je její slušné navýšení, které mírně přesahuje čtyřnásobek. Stejně jako v programovacím období 2000-2006 (resp. 2004-2006 díky vstupu země do EU až v květnu 2004) největší část alokace je přidělena na podrozvinuté regiony (dříve Cíl 1, nyní cíl Konvergence). Ty podle definice nepřekročí ukazatelem HDP na obyvatele hranici 75 % vůči průměru Evropské unie.

Lotyšsko

Alokace pro období 2000 – 2006 (v mil. EUR; ceny roku 2004)		Alokace pro období 2007 – 2013 (v mil. EUR; ceny roku 2004)	
Kohezní fond	511	Kohezní fond	1.360
Cíl 1	497	Konvergence	2.641
Komunitární iniciativy	23	Evropská územní spolupráce	80
Celkem	1.031	Celkem	4.080

Příviv prostředků na evropskou strukturální a kohezní politiku do Lotyšska lze charakterizovat podobně jako v případě sousední Litvy. Razantní vzestup dotací na zhruba čtyřnásobek, hlavní část prostředků je určena na podrozvinuté regiony v rámci cíle Konvergence. Drobným rozdílem je pouze skutečnost, že v minulém programovacím období nejvíce peněz získali Lotyši z kohezního fondu, a nikoliv ze strukturálních fondů v rámci cíle č. 1.

Lucembursko

Alokace pro období 2000 – 2006 (v mil. EUR; ceny roku 2004)		Alokace pro období 2007 – 2013 (v mil. EUR; ceny roku 2004)	
Cíl 2	44	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	45
Cíl 3	42		
Komunitární iniciativy	13	Evropská územní spolupráce	13
Celkem	99	Celkem	58

Koneckonců, i lucemburská alokační struktura je jednoduchá; jak by také nebyla v případě bezkonkurenčně nejbohatší členské země EU (podle ukazatele HDP per capita). Možnosti Lucemburska jako regionu NUTS II jsou tímto značně omezené a i tak malá částka alokace v období 2000 – 2006 se nyní snížila téměř o polovinu. Lucemburský rozvoj v současné době zkrátka spoléhá na jiný typ finančních zdrojů.

Maďarsko

Alokace pro období 2000 – 2006 (v mil. EUR; ceny roku 2004)		Alokace pro období 2007 – 2013 (v mil. EUR; ceny roku 2004)	
Kohezní fond	1.101	Kohezní fond	7.570
Cíl 1	1.639	Konvergence	12.622
		Phasing-in	1.860
Komunitární iniciativy	97	Evropská územní spolupráce	343
Celkem	2.837	Celkem	22.395

Maďarsko lze rovněž bezpochyby zařadit mezi „vítěze“ při porovnání celkových výší alokací. V porovnání s obdobím 2004 – 2006 se jeden maďarský region zařadil do stupně phasing-in; zbývající část země pak zůstává v rámci základního kritéria cíle Konvergence, na který přichází i nejvíce prostředků.

Malta

Alokace pro období 2000 – 2006 (v mil. EUR; ceny roku 2004)		Alokace pro období 2007 – 2013 (v mil. EUR; ceny roku 2004)	
Kohezní fond	22	Kohezní fond	252
Cíl 1	55	Konvergence	494
Komunitární iniciativy	4	Evropská územní spolupráce	14
Celkem	81	Celkem	759

Rovněž v případě Malty, jako ostatně u naprosté většiny nových členských zemí přistoupivších k Evropské unii v květnu 2004, jsme svědky radikálního navýšení celkových prostředků na regionální politiku. Země díky své malé rozloze tvoří jediný region typu NUTS 2.

pokračování v příštím čísle

Země pod lupou

Ještě jsme v našich pravidelných profilech jednotlivých členů EU nestihli zdaleka vyčerpat ani všechny země EU-25 a již v dnešním představení míříme pozornost na Rumunsko, jež je v EU zatím pouze pár desítek dnů. Nicméně právě moment rozšíření EU nás vedl k úvaze dát v tomto i příštím čísle prostor právě čerstvým nováčkům. Tentokrát padla řada na Rumunsko.

RUMUNSKO

Základní ukazatele

typ vlády/hlava státu:	republika / prezident Traian Basescu
velikost území (podíl v EU)	237 500 km ² (5,5%)
počet obyvatel (podíl v EU)	21 658 528 (4,4%)
věková struktura obyvatel	0-14 let: 15,9%; 15-64 let: 69,4%; nad 65 let: 14,7%
etnická a národnostní struktura	Rumuni 89,5%; Maďaři 6,6%; Romové 2,5%; Ukrajinci 0,3%; Němci 0,3%; Rusové 0,2%
HDP celkem (podíl v EU)	79,3 mld. EUR (0,73%)
HDP per capita v PPS	34,1% průměru EU-25
sektorová struktura HDP	zemědělství: 10,1%; průmysl a stavebn.: 35,0%, služby: 54,9%
průměrná inflace	9,1%
průměrná nezaměstnanost	7,2%
růst HDP	4,1%
saldo státního rozpočtu	-0,4% HDP
veřejný dluh	15,2% HDP
počet NUTS2, nejbohatší a nejchudší NUTS2 (dle HDP per capita v PPS vůči EU)	n/a
další informace (web vlády)	http://www.gov.ro/

pozn.: ekonomické ukazatele v roce 2005, zdroj: EU, CIA

Komentář

Mezi oběma nováčky – Bulharskem i Rumunskem – existuje celá řada velmi obdobných charakteristik. Obě dvě země jsou nuceny dohnět největší mezeru mezi jejich a průměrnou evropskou prosperitou, vyjádřenou ukazatelem HDP na obyvatele; z toho vyplývá, že se jedná momentálně o dvě zdaleka nejchudší země EU, současně však o země s největším růstovým a rozvojovým potenciálem. Ten se již v současné době projevuje značně nadprůměrnými měrami hospodářského růstu.

Hospodářský růst je do velké míry tažen investicemi, takže obě země při troše zjednodušení – zejména pak v rozvojových centrech – připomínají velká staveniště. Společným jmenovatelem je pak i fakt, že průběh radikální ekonomické, a v širším měřítku i společenské, transformace zde probíhal poněkud komplikovaněji v porovnání s ostatními zeměmi regionu střední a východní Evropy.

Zaměříme-li naši pozornost již jen výlučně na Rumunsko, musíme zřejmě říci, že ryze ekonomické výchozí předpoklady při vstupu do období transformace na počátku 90. let byly patrně méně výhodné než v případě jiných zemí regionu střední a východní Evropy. Zastaralá průmyslová a ekonomická základna, doprovázená i politikou hospodářské izolace, paradoxně kombinované s drastickou exportní expanzí

zaměřenou na urychlené umoření zahraničního dluhu, poznamenala rumunskou ekonomiku již na samém počátku.

V současné době se však rumunská ekonomika usilovně snaží napravit jak toto dědictví centrálně plánované ekonomiky, tak i dohnat zpoždění, vykázané v průběhu 90. let při poměrně laxním a nejednoznačném transformačním přístupu.

Nynější rumunská ekonomika je jednou z nejrychleji rostoucích v celé Evropě, když v uplynulých třech letech se průměrná míra růstu HDP pohybuje okolo 7 % a je doprovázena všudypřítomnou modernizací a restrukturalizací hospodářské struktury. Vysoký hospodářský růst je i výsledkem značného zájmu přímých zahraničních investorů o vstup do rumunské ekonomiky.

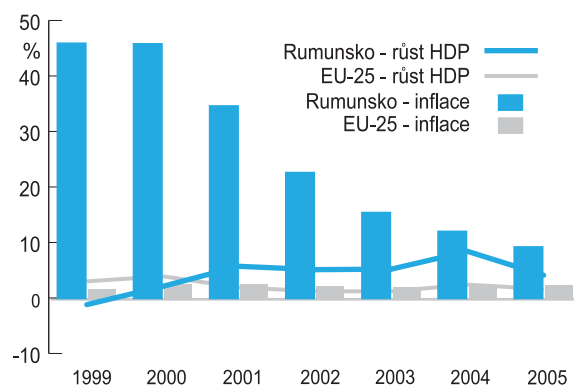
Razantní hospodářská dynamika je přitom doprovázena poměrně umírněnou mírou nezaměstnanosti (asi 7,2 %), jež je srovnatelná s českou a je mírně nižší, než průměr EU. Obvyklým transformačním rizikem je poměrně vysoký deficit běžného účtu platební bilance (okolo 10 % HDP), jež by však měl být v podmínkách EU pozvolna redukován.

Positivním rysem rumunské ekonomiky je i poměrně značná fiskální disciplína. Schodek veřejného sektoru k HDP dosáhl rozumných 0,4 %, čímž se aktuální vývoj veřejných financí v Rumunsku zařadil do lepší poloviny v rámci celé EU. Ještě lepší je pak další z ukazatelů fiskální disciplíny: poměr vládního dluhu k HDP (15,2 %), kde Rumunsko patří k naprosté extratřídě v rámci EU, srovnatelné snad jen například s Lucemburskem či baltskými zeměmi.

Rumunsko je zcela určitě zemí budoucnosti v rámci EU; zemí s nejen ohromným ekonomickým potenciálem, ale i úžasným přírodním bohatstvím, využitelným jak v oblasti turistického ruchu, tak i průmyslu. Je současně zemí na evropské poměry dostatečně velkou, s velkou šancí na to, aby v EU rumunský hlas rozhodně nezanikl.

Vývoj inflace a růstu HDP

Zdroj: Eurostat

Statistické okénko

Statistické okénko zobrazuje důležité makroekonomické ukazatele všech 27 členských zemí Unie. Zahrnují ukazatele ekonomické výkonnosti (HDP per capita k průměru EU, růst HDP, míra nezaměstnanosti), vnější ekonomické stability (běžný účet k HDP), fiskální stability (veřejné rozpočty k HDP, veřejný dluh k HDP) či cenové charakteristiky (meziroční inflace na bázi indexu HICP, úroveň cenových hladin). Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele pro celou EU. Zdrojem je Eurostat.

Klíčové makroekonomické ukazatele

v %	Růst HDP			Saldo běžného účtu k HDP			Míra nezaměstnanosti			Meziroční inflace		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	X-06	XI-06	XII-06	X-06	XI-06	XII-06
Belgie	1,0	3,0	1,1	4,5	3,6	2,5	7,9	7,8	7,7	1,7	2,0	2,1
Bulharsko	4,5	5,7	5,5	-5,5	-5,8	-11,3	8,0	8,1	8,1	5,7	6,1	6,5
ČR	3,6	4,2	6,1	-6,5	-6,3	-2,7	6,9	6,8	6,7	0,8	1,0	1,5
Dánsko	0,7	1,9	3,0	3,2	2,3	2,9	3,3	3,3	3,2	1,4	1,8	1,7
Německo	-0,2	1,2	0,9	2,0	3,9	4,2	8,1	8,0	7,9	1,1	1,5	1,4
Estonsko	7,1	8,1	10,5	-11,5	-12,5	-11,1	4,8	4,5	4,3	3,8	4,7	5,1
Irsko	4,3	4,3	5,5	0,0	-1,0	-3,1	4,2	4,2	4,4	2,2	2,4	n/a
Řecko	4,8	4,7	3,7	-10,0	-9,5	-9,2	n/a	n/a	n/a	3,1	3,2	3,2
Španělsko	3,0	3,2	3,5	-4,0	-5,9	-7,5	8,6	8,5	8,5	2,6	2,7	2,7
Francie	1,1	2,3	1,2	0,2	-0,6	-2,1	8,7	8,6	8,5	1,2	1,6	1,7
Itálie	0,0	1,1	0,0	-0,9	-0,5	-1,1	n/a	n/a	n/a	1,9	2,0	2,1
Kypr	1,9	3,9	3,8	-0,9	-5,3	-5,7	4,8	4,7	4,7	1,7	1,3	1,5
Lotyšsko	7,2	8,6	10,2	-8,0	-12,9	-12,5	6,3	6,2	6,1	5,6	6,3	6,8
Litva	10,3	7,3	7,6	-6,8	-7,9	-6,9	5,8	5,6	5,7	3,7	4,4	4,5
Lucembursko	1,3	3,6	4,0	6,4	10,6	9,7	4,8	4,8	4,8	0,6	1,8	2,3
Maďarsko	4,1	4,9	4,2	-7,9	-8,4	-6,8	7,6	7,7	7,7	6,3	6,4	6,6
Malta	-2,4	0,0	2,2	-5,0	-7,5	-11,0	7,1	7,1	7,0	1,7	0,9	0,8
Nizozemí	0,3	2,0	1,5	6,1	8,6	7,1	3,7	3,7	3,6	1,3	1,6	1,7
Rakousko	1,1	2,4	2,0	1,7	2,1	2,9	4,7	4,6	4,6	1,3	1,6	1,6
Polsko	3,8	5,3	3,2	-2,1	-4,2	-2,2	13,3	13,1	12,8	1,1	1,3	1,4
Portugalsko	-1,1	1,2	0,4	-6,5	-7,8	-9,5	7,1	7,1	7,1	2,6	2,4	2,5
Rumunsko	5,2	8,4	4,1	-4,8	-12,7	-8,7	7,9	7,9	n/a	4,8	4,7	4,9
Slovinsko	2,7	4,4	4,0	-0,8	-2,6	-2,0	5,6	5,5	5,4	1,5	2,4	3,0
Slovensko	4,2	5,4	6,0	-2,1	-2,5	-7,9	12,7	12,4	12,0	3,1	3,7	3,7
Finsko	1,8	3,5	2,9	5,9	7,6	4,6	7,6	7,5	7,3	0,9	1,3	1,2
Švédsko	1,7	3,7	2,7	6,6	6,6	5,9	n/a	n/a	n/a	1,2	1,5	1,4
Velká Británie	2,7	3,3	1,9	-1,3	-1,6	-2,2	5,4	n/a	n/a	2,4	2,7	3,0
EU	1,3	2,4	1,7	0,2	0,3	-0,4	7,7	7,6	7,6	1,8	2,1	2,1

v %	Saldo veř. rozpočtů k HDP			Veřejný dluh k HDP			HDP per capita k ø EU			Cenová hladina k ø EU		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2002	2003	2004
Belgie	0,0	0,0	-2,3	98,6	94,3	93,2	117,9	118,7	117,7	105,6	104,8	104,7
Bulharsko	0,3	1,9	3,1	46,1	38,6	29,9	31,0	31,8	32,9	40,5	41,2	42,7
ČR	-6,6	-2,9	-3,6	30,1	30,7	30,4	68,3	70,5	73,8	54,0	54,5	57,8
Dánsko	1,1	2,7	4,9	44,4	42,6	35,9	120,8	121,5	124,2	140,2	138,6	138,3
Německo	-4,0	-3,7	-3,2	63,9	65,7	67,9	108,1	108,0	109,3	104,8	103,9	103,1
Estonsko	2,0	2,3	2,3	5,7	5,2	4,5	50,3	53,0	60,1	61,7	62,3	63,6
Irsko	0,3	1,5	1,1	31,1	29,7	27,4	133,7	135,8	137,5	125,7	124,7	123,0
Řecko	-6,1	-7,8	-5,2	107,8	108,5	107,5	80,9	81,8	82,0	85,4	86,7	87,0
Španělsko	0,0	-0,2	1,1	48,7	46,2	43,1	97,4	97,7	98,6	88,2	90,2	91,9
Francie	-4,2	-3,7	-2,9	62,4	64,4	66,6	111,6	109,5	108,8	109,3	109,7	109,0
Itálie	-3,5	-3,4	-4,1	104,3	103,9	106,6	107,6	105,5	102,6	103,4	104,5	104,8
Kypr	-6,3	-4,1	-2,3	69,1	70,3	69,2	79,8	82,6	83,3	90,4	89,8	90,2
Lotyšsko	-1,2	-0,9	0,1	14,4	14,5	12,1	40,8	42,8	47,2	54,9	55,1	55,5
Litva	-1,3	-1,5	-0,5	21,2	19,4	18,7	45,2	47,8	52,1	51,9	52,7	53,6
Lucembursko	0,3	-1,1	-1,0	6,3	6,6	6,0	232,7	237,5	247,5	102,9	104,3	104,5
Maďarsko	-7,2	-6,5	-7,8	58,0	59,4	61,7	60,1	60,9	61,4	58,0	61,1	62,4
Malta	-10,0	-5,0	-3,2	70,2	74,9	74,2	73,7	70,2	69,5	71,2	71,8	72,5
Nizozemí	-3,1	-1,8	-0,3	52,0	52,6	52,7	124,7	124,4	124,2	107,1	105,2	104,5
Rakousko	-1,6	-1,2	-1,5	64,6	63,8	63,4	120,3	121,7	122,5	102,6	102,2	102,1
Polsko	-4,7	-3,9	-2,5	43,9	41,8	42,0	46,9	48,7	49,8	54,2	52,8	59,7
Portugalsko	-2,9	-3,2	-6,0	57,0	58,6	64,0	72,7	72,3	71,3	85,7	86,1	86,0
Rumunsko	-1,7	-1,3	-0,4	20,7	18,0	15,2	29,9	32,6	34,1	43,6	44,0	52,8
Slovinsko	-2,8	-2,3	-1,4	28,5	28,7	28,0	75,9	79,2	80,6	75,9	74,9	74,5
Slovensko	-3,7	-3,0	-3,1	42,7	41,6	34,5	51,9	52,9	55,0	50,4	54,5	56,1
Finsko	2,5	2,3	2,7	44,3	44,3	41,3	112,6	113,7	113,3	125,6	122,9	121,8
Švédsko	0,1	1,8	3,0	51,8	50,5	50,4	115,6	117,1	114,5	122,5	121,0	117,3
Velká Británie	-3,3	-3,2	-3,3	38,9	40,4	42,4	116,4	117,1	116,5	104,1	104,4	103,7
EU	-3,0	-2,7	-2,3	62,0	62,4	63,3	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům i nejširší veřejnosti. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

Některé obrázky použité v této publikaci pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise.

Vydáváno pod evidenčním číslem Ministerstva kultury ČR: MK ČR E 16338, ISSN on-line: 1801-5042, ISSN tisk: 1801-5034.

